

SOSYAL BİLGİLER

2.ÜNİTE: KÜLTÜR VE MİRAS-3

İslamiyet ve Türkler

Türklerin geniş bir coğrafyada yaşamaları ve farklı dinlerle temas hâlinde olmaları, çeşitli din ve inançları benimsemelerinde etkili olmuştur.

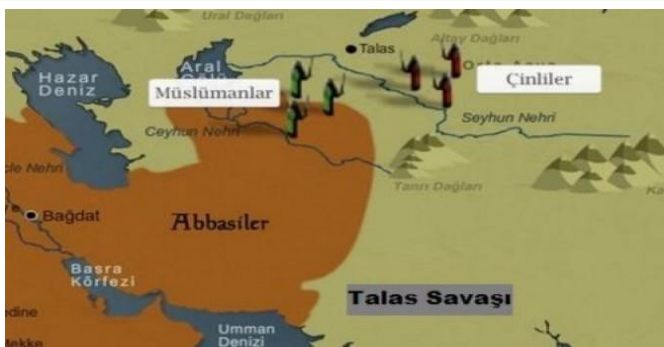
İslamiyet'ten önce Türkler **Gök Tanrı, Budizm, Şamanizm, Zerdüştlük, Manihaizm ve Hristiyanlık** gibi din ve inançları kabul etmişlerdir. Bunlar içinde en yaygın olanı **Gök Tanrı** inancıydı.

Türklerin İslamiyet'i Kabul Etme Süreci

Türkler ile Müslümanların **ilk karşılaşmaları Hz. Ömer döneminde** olmuştur. Hz. Osman döneminde de temaslar devam etmiştir. Emeviler döneminde de Türkler ve Müslümanlar ilişkilerde bulunmuştur. Fakat **Emevilerin izlediği Mevali (ırkçı) politikası** İslamiyet'in Türkler arasında yayılmasını yavaşlatmıştır. **Abbasiler Dönemi'nde** uygulanan eşitlik ve adalet politikalarının etkisiyle Türkler kısa zamanda ve kalabalık gruplar hâlinde **İslamiyet'i kabul ettiler. 751 Talas Savaşı'nda** Çinliler ile Müslümanlar savaşmıştır. Bu savaşta Türkler Müslümanlara yardım etmiştir. Talas Savaşı'ndan sonra **Türk-İslam tarihi** başlamıştır.

Talas Savaşı (751)

- Çinliler ile Abbasiler arasında yapılmıştır.
- Karluk Türkleri, Abbasilerin yanında yer almıştır. Savaşı Abbasiler kazanmıştır.
- Abbasilerin ılımlı politikaları nedeniyle İslamiyet Türkler arasında hızla yayıldı.
- Bu savaşın sonunda Müslümanlar Türklerden kağıt ve matbaayı öğrendi.

İslamiyet'i kabul eden ilk Türk boyu Karluklardır.

Türklerin İslamiyet'i Kabul Etme Nedenleri

- Abbasilerin izlemiş olduğu ılımlı politikalar.
- Gök Tanrı inancı ile İslamiyet arasındaki benzerlikler.
- İslamiyet'in Türk yaşayış tarzına uygun olması.
- Türklerdeki ahiret inancı, cennet-cehennem inancı, temizliğe önem verilmesi, dürüstlüğü önem verilmesi de etkili olmuştur.
- Cihan hakimiyeti ile Cihat anlayışının benzerliği.
- Tek Tanrı inancının Gök Tanrı ve İslamiyette olması.

Ticaret amacıyla İslam beldelerine giden Türk tüccarlar, Müslümanları ve İslam dinini tanıma fırsatı buldular. Türkistan'a gelen Müslüman tüccarların dürüstlükleri Türklerin İslamiyet'e olan ilgisini arttırmıştır.

İlk Müslüman Türk Devletleri

1- Karahanlılar (840-1212)

- Orta Asya'da kurulan **ilk Müslüman Türk devletidir.**
- Karluk, Yağma, Çiğil, Tuhsi boyları tarafından kurulmuştur.
- **Bilge Kül Kadir Han** tarafından kurulmuştur.
- Devletin merkezi **Balasagun'dur.**
- Resmi dilleri **Türkçe'dir.**
- **Satuk Buğra Han** zamanından İslamiyet'i kabul etmişlerdir. Satuk Buğra Han Müslüman olduktan sonra **Abdülkerim** adını almıştır.
- **Uygur ve Arap alfabeleri** kullanıldı.
- **Kuran-ı Kerim Türkçeye çevrildi.**

- **Ribat** adı verilen kervansaraylar yapmışlardır.
- **Bimarhane** adı verilen hastaneler yapmışlardır.
- **İlk defa burslu eğitimi** başlattılar.
- İlk Türk-İslam eserlerini yapmışlardır.
- Yusuf Kadir Han'ın vefatından sonra taht mücadeleleri yaşanmış, Karahanlı Devleti Doğu ve Batı olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Doğu Karahanlı Devleti 1211'de Karahitaylar, Batı Karahanlılar ise 1212 yılında Harzemşahlar tarafından ortadan kaldırılmıştır.

Karahanlı Devleti Bayrağı

İslamiyet'i Orta Asya'da kabul eden ilk Türk devleti Karahanlılardır.

Karahanlılar döneminde;

Yusuf Has Hacib- Kutadgu Bilig

Kaşgarlı Mahmud- Divan-ı Lugat'it Türk

Ahmet Yesevi- Divan-ı Hikmet

Edip Ahmet Yükneki- Atabetül Hakayık

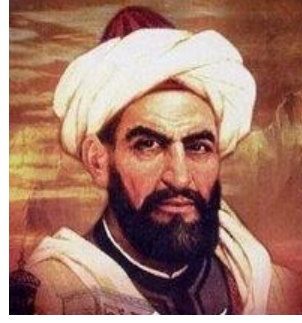
adlı ilk Türk-İslam eserlerini yazmışlardır. Bu eserler önemli edebi eserlerdir.

İlk Türk İslam Edebi Eserleri

Yusuf Has Hacib

Kutagu Bilig Mutluluk Veren Bilgi anlamına gelir. **Yusuf Has Hacib** tarafından yazılmıştır. Eserde insanların hem bu dünyada hem de ahirette mutluluğu elde edebilmek için nasıl bir yaşam sürmeleri gerektiği bilgisi verilmiştir. Karahanlı hükümdarı **Uluğ Buğra Han'a** sunulmuştur.

Kaşgarlı Mahmud

İlk Türkçe Sözlük

Divan-ı Lugat-ı Türk

Divan- Lugat-ıt Türk; Kaşgarlı Mahmud tarafından yazılmıştır. **İlk Türkçe sözlüktür.** Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazılmıştır. Abbasi Halifesine sunulmuştur. Türklerin yaşadığı coğrafyaya, ekonomisine, sosyal hayatına ve inançlarına ait önemli bilgiler içerir. Ayrıca Türk dünyasını gösteren bir harita bulunur.

Divan-ı Lugat'it Türk de Bulunan Türk Dünyası Haritası

Edip Ahmet Yükneki

Atabetü'l-Hakayık (Gerçeklerin Eşiği) adlı eser **12. yüzyılda Edip Ahmet Yükneki** tarafından yazılmıştır. İslamiyet'in hayata bakış felsefesini Türkler arasında yaymaya çalışan eser, bir **nasihatname** niteliğindedir.

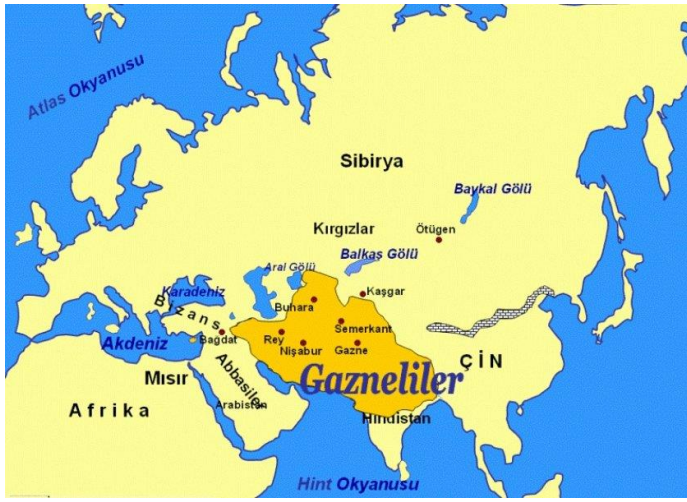

Ahmet Yesevi

Divan-ı Hikmet; Ahmet Yesevi'nin Türkçe olarak yazmış olduğu ve "hikmet" adı verilen şiirlerin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuştur. Tasavvufi bir eserdir.

2-Gazneliler (963-1187)

- **Alp Tigin** tarafından **Gazne** şehri merkezli kurulmuştur.

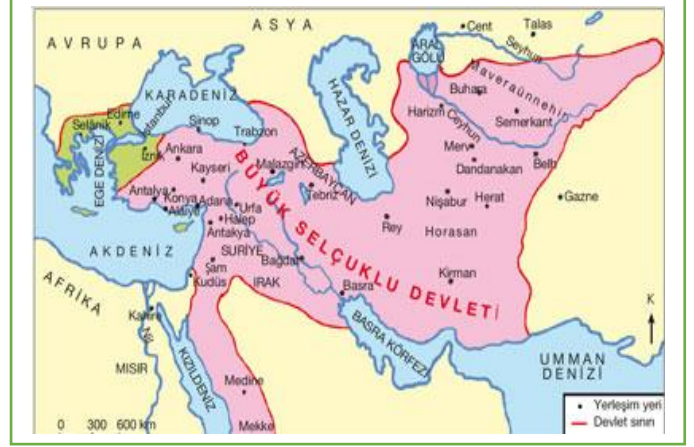
- **Gazneli Mahmud** en önemli hükümdarıdır.
- Gazneli Mahmut, devlete en parlak dönemini yaşatmıştır. Hindistan üzerine **17 sefer yaparak İslamiyet'in Hindistan'da yayılmasına** katkı sağlamıştır.
- Abbasi halifesi, İslam dünyasına yaptığı hizmetlerden dolayı Gazneli Mahmut'a "**Sultan**" unvanını vermiştir.
- 1040 yılında Selçuklular ile yapılan **Dandanakan savaşı** ile yıkılış sürecine girmiş ve **Gurlular** tarafından yıkılmıştır.

Sultan unvanını kullanan ilk Türk hükümdar Gazneli Mahmut'tur.

Gazneliler bilim ve sanata önem vermişlerdir. **Firdevsi Şehname** adlı eserini Gazneli Mahmut için yazmıştır.

İlk Türk İslam devletlerinde hükümdarlar **Tiraz** denilen kendi ad ve lakaplarının yazılı olduğu, süslemeli özel giysiler giyerdi.

3- Büyük Selçuklu Devleti(1038-1157)

- Selçuklular, **Oğuzların Üçok kolunun Kınık boyuna** mensupturlar.
- Devletin kurucusu **Selçuk Bey'dir**.
- Selçuk Bey'den sonra yerine Arslan Yabgu geçmiştir. Arslan Yabgu Gaznelilere esir düşmüş yerine tahta **Tuğrul ve Çağrı Bey'ler** geçmiştir. 1035 yılında **Nesa** 1038 yılında **Serash** savaşlarında Gaznelileri yendiler.
- Bu savaşlardan sonra Horasan'a hakim oldu Selçuklular. Tuğrul Bey kendi adına **Hutbe okuttu** ve devletin bağımsızlığını ilan etti.

Hutbe okutmak bir hükümdarlık alametidir. Bağımsızlık sembolü olarak kabul edilir.

- **1040 yılında Gazneliler ile Dandanakan Savaşı** yapılmıştır. Yapılan savaşı Büyük Selçuklu Devleti kazanmış ve Selçuklular resmen kurulmuştur.

Dandanakan Savaşı ile Gazneliler yıkılmıştır.

Pasinler Savaşı-1048

Büyük Selçuklular ile Bizans arasında yapıldı.

Nedenleri:

- Anadolu'ya yönelen Selçuklu akınlarından Bizans'ın rahatsız olması.
- Bizans'ın Anadolu'da yeniden otorite kurmak istemesi.

Büyük Selçuklular ile Bizans arasında yapılan Pasinler Savaşı'nı Büyük Selçuklu Devleti kazanmıştır.

Savaşın Sonuçları:

- Anadolu'nun fethine zemin hazırlamıştır.
- **Bizans ile Büyük Selçuklu arasında yapılan ilk savaştır.**

Bu savaştan sonra Tuğrul Bey Abbasi halifesine yardım etmiş Halife'de bu yardım karşılığında Tuğrul Bey'e "**Doğu'nun ve Batı'nın Sultanı**" unvanını vermiştir. Bu olaydan sonra İslam dünyasının siyasi liderliği Türklere geçmiştir.

• Tuğrul Bey'den sonra Devletin başına **Alparslan** geçmiştir. Alparslan Çağrı Bey'in oğludur. Alparslan Anadolu için fetihlere hız vermiştir. Vezirliğe **Nizamülmülk'ü** atamıştır.

Alparslan

Nizamülmülk **Nizamiye Medreselerinin** açılmasında büyük rol üstlenmiştir.

- Sultan Alparslan döneminden Bizans ile **Malazgirt Savaşı** yapılmıştır.

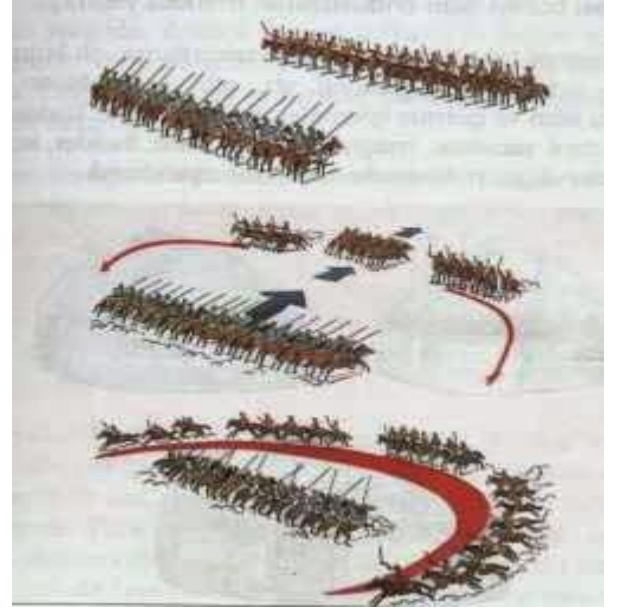
Malazgirt Savaşı (1071)

Bizans ile Büyük Selçuklu devleti arasında yapılmıştır.

Nedenleri:

- Bizans'ın Türklerin Anadolu'ya yapmış olduğu akınlardan rahatsız olması.
- Türklerin yeni yurt arayışları.

100 bin kişilik Bizans ordusunun karşısında 40 bin kişilik Türk ordusu bulunmaktaydı. Bizans'ın başında **Romen Diyojen** bulunuyordu. Bizans ordusunun içinde Rumlar, Ermeniler, Peçenekler, Kumanlar, Oğuzlarda bulunmaktaydı. Bu savaşta Sultan Alparslan'ın emir ile **Hilal Taktiği** uygulandı. Bizans ordusu Türklerin kaçtığına düşündü ve saldırdı. Savaş esnasında Bizans ordusunda bulunan Peçenek, Kuman ve Oğuzlarda Türk tarafına geçti. Yapılan savaşı Türkler kazandı. Romen Diyojen esir edildi.

Hilal Taktiği; Turan taktiği, Kurt kapanı ve Sahte Ricat taktiği olarak da bilinir. Bu taktik Türklerin

savaşlarda kullandığı bir taktik olmuştur. Bu taktikte ordu üçe bölünür, sağ, sol ve orta olmak üzere. Orta kısım düşmanın karşısına çıkar ve korkar gibi yaparak geri çekilir. Düşman kaçan ordunun peşinden gider.

Bu esnada yan kuvvetlerde sağdan ve soldan düşmanı çevreler ve düşman ortada kısıtılır. Ve sonuç olarak düşman ile orada savaşılır.

Malazgirt Savaşı'nın Sonuçları;

- Anadolu'nun kapıları Türklere açılmıştır.
- Anadolu Türk yurdu olmaya başladı.
- Bizans'ın Avrupa'dan yardım istemesi üzerine haçlı seferleri başladı.
- Anadolu iskan hale getirildi.
- Türkçe isimler verildi.
- Anadolu'da İslamiyet yayıldı.
- 1. Türk beylikleri kurulmaya başlandı.

Sultan Alparslan'dan sonra yerine **Melikşah** geçmiştir. **Ömer Hayyam tarafından Celali takvim** bu dönemde hazırlanmıştır. 1077 yılında **Kutalmışoğlu Süleyman Şah Anadolu Selçuklu devletini kurmuştur.** Melikşah'ın ölümünden sonra taht kavgaları başlamış. **1141 yılında Karahitaylılar ile Katvan savaşı** yapılmış ve devlet yıkılış sürecine girmiştir.

Büyük Selçuklu Devleti'nin Yıkılış Sebepleri

- Sınırların genişlemesiyle otoritenin kurulamaması.
- Taht kavgalarının yaşanması.
- Hasan Sabbah'ın yapmış önderi olduğu Batınlık hareketinin etkileri.
- Türkmenlerin küstürülmesi.

Türklerde İslamiyet'in Kabulüyle Görülen Değişiklikler

Türkler, sadece yeni bir dini kabul etmekle kalmamışlar, İslamiyet'in yayılması ve gelişmesi için de gayret etmişlerdir. Türkler, İslam dinine geçtikten sonra bu dinin özelliklerini benimsemişler ancak İslamiyet ile çelişmeyen kendi örf, âdet ve geleneklerinin birçoğunu devam ettirmişlerdir.

Türklerin İslamiyet'i kabulü ile edebiyat, sanat, mimari, yönetim anlayışında değişimler yaşanmıştır. İslamiyet'ten etkilenen ve İslamiyet ile zenginleşen bir Türk-İslam medeniyeti doğmuştur. **Bu değişimler şöyle sıralanabilir;**

- İslam öncesinde görülen **Kurultay, Divan** adı verilen bir meclise dönüştü.
- Hükümdarlar halife tarafından onaylanmaya başladı.
- Halife adına **hutbe** okutulmaya başladı.
- Paraların üzerine halifenin ismi yazıldı.
- Hükümdarlar İslami isim ve unvanlar aldılar.
- Bağımsızlığına son derece düşkün olan Türkler, İslam öncesi dönemde **cihan hâkimiyeti** düşüncesine sahip idi. Bu düşünce, İslamiyet'in kabul edilmesinden sonra **cihat anlayışı** ile yaşamaya devam etti.
- Yerleşik hayatın yaygınlaşmasıyla birlikte köylerde tarım ve hayvancılık, şehirlerde el sanatları ve ticaret gelişti.
- Sosyal yardımlaşma için Vakıf kültürü gelişti.
- İlk Müslüman Türk devletlerinde İslamiyet'in yayılmasıyla birlikte **cami, medrese, türbe** yapımı da başlamıştır.
- Ticaret yolları üzerinde kervanların konaklayabilecekleri **kervansaraylar** yapılmıştır. Bu mimari değişim aynı zamanda şehirleşmeye katkı sağlamıştır. Ayrıca çarşılar, köprüler, su kemerleri yapılmıştır.

- **Medreseler,** Türk-İslam devletlerinin başlıca eğitim ve bilim kurumlarıydı. Karahanlılar ilk Türk medreselerini inşa etmişlerdir.
- Medreselerde tıp, matematik, astronomi vb. bilim dallarında eğitim verilmiş ve birçok bilim insanı yetişmiştir.
- Selçuklu Sultanı Alparslan ve Melikşah Dönemi'nde vezirlik yapan Nizamülmülk'ün çalışmalarıyla Nizamiye Medreseleri kurulmuştur.

Anadolu'da Kurulun 1.Türk Beylikleri

Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'nun kapıları Türklere açılmıştır. Bu savaş ile Anadolu'da 1. Türk Beylikleri kurulmuştur. Anadolu'ya gönderilen Bey'ler fethettikleri yerlerde beyliklerini kurmuşlardır. **Anadolu'da kurulan 1.Türk Beylikleri;**

- **Saltuklular**
- **Danişmentliler**
- **Mengücekliler**
- **Artuklular**
- **Çaka Beyliği**

Bu beylikler Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasında önemli rol oynamıştır. Haçlılar ve Ermeniler ile mücadele etmişlerdir. Yerleştikleri bölgeleri imar ederek Türk yurdu olmasını sağlamışlardır.

Saltuklular

Ebul Kasım Saltuk Bey tarafından Erzurum ve çevresinde kurulmuştur. **Anadolu'da kurulan ilk Türk Beyliğidir.** Gürcü ve Ermeniler ile mücadele etmişlerdir. **Mama Hatun Külliyesi,** Erzurum Ulu Cami önemli eserlerindedir.

Danişmentliler

Danişmentoğlu Ahmet Gazi tarafından Sivas ve Tokat çevresinde kurulmuştur. **Anadolu'nun ilk medresesi olan Yağbasan Medresesini yapmışlardır.**

Mengücekliler

Mengücek Gazi tarafından Erzincan ve çevresinde kurulmuştur. **Divriği Ulu Cami** en önemli eserlerindedir.

Artuklular

Artuk Bey tarafında Mardin ve Batman çevresinde kurulmuşlardır. Dünyanın en büyük taş kemerli köprüsü olan **Malabadi Köprüsü** Artuklulara aittir.

Çaka Beyliği

Çaka Bey tarafından İzmir ve çevresinde kurulmuştur. **İlk denizci Türk beyliğidir.**

Türkiye (Anadolu) Selçuklu Devleti (1075-1308)

Malazgirt zaferinden sonra Anadolu Türkleşmeye başladı. Anadolu'da 1.Türk Beylikleri kuruldu. **Süleyman Şah'ta** Anadolu'yu fethetmeye başladı. **İznik'i** fethederek Anadolu Selçuklu Devletini kurdu.

Anadolu Selçuklu Devleti'nin ilk başkenti İznik'tir. Daha sonra başkent Konya'ya taşınmıştır.

Süleyman Şah'tan sonra yerine **1.Kılıç Arslan** geçmiştir. Bu dönemde Haçlılar ile mücadele edilmiştir. Devletin merkezi İznik'ten Konya'ya taşınmıştır. Çaka Beyliğine son vermiştir.

1. Mesut döneminde ise 2. Haçlı seferine karşı mücadele edilmiştir. **Bu dönemde Anadolu'ya Türkiye denmeye** başlanmıştır.

2.Kılıç Arslan döneminde Danişmentliler Beyliğine son verildi. Bizans ile **Miryokefalon Savaşı (1176)** yapıldı. Yapılan savaşı Selçuklular kazandı. Bu savaş ile Anadolu'nun Türk yurdu olduğu kesinleşti.

1176 Miryokefalon Savaşı ile Bizans'ın Türkleri Anadolu'dan atma ümidi kalmamıştır. Anadolu'nun tapusunun alındığı savaş olarak da bilinir.

1.Gıyaseddin Keyhüsrev döneminde **Antalya alındı.** Burası önemli bir ticaret şehri haline geldi.

1.Alaaddin Keykubat döneminde devlet en parlak dönemini yaşamıştır. Mengücekliler beyliğine son verildi. Kırım'a ilk deniz aşırı sefer yapıldı ve **Suğdak limanı** ele geçirildi. **1230 yılında Harzemşahlar ile Yassıçemen Savaşı** yapıldı ve kazanıldı. Fakat bu savaşın kazanılması Anadolu Selçuklu Devletine olumsuz sonuçlar doğurdu. **Moğollar ile sınır olundu.** Bu dönemde Anadolu'da Kervansaraylar inşa edildi ve devlet ticari anlamda gelişme gösterdi.

2.Gıyaseddin Keyhüsrev döneminde 1240 yılında Anadolu'da **Baba İshak İsyanı** çıkmıştır. Bu isyan devleti olumsuz etkilemiştir. **1243 yılında ise Moğollar ile Köseadağ Savaşı** yapılmıştır. Bu savaşta kaybeden Anadolu Selçuklu Devleti yıkılış sürecine girmiştir.

Köseadağ savaşı'nın Sonuçları

- Anadolu Selçuklu Devleti yıkılış sürecine girdi.
- Anadolu'ya Moğollar egemen oldu.
- Anadolu Türk siyasi birliği bozuldu.
- Anadolu'da 2. Türk beylikleri kurulmaya başlandı.

Anadolu'da Kurulan 2. Türk Beylikleri

Anadolu Selçuklu Devleti Köseadağ Savaşını kaybetmesiyle yıkılış sürecine girmiş ve Anadolu'da beylikler teker teker bağımsız olmuşlardır. **Bu beyliklerden bazılarının isimleri aşağıda verilmiştir.**

- **Osmanoğulları,**
- **Ramazanoğulları,**
- **Candaroğulları,**
- **Saruhanlıoğulları,**
- **Karesioğulları,**
- **Karamanoğulları,**
- **Germiyanoğulları,**
- **Aydınöğulları,**
- **Dulkadiroğulları,**
- **Tacettinoğulları,**
- **Menteşeoğulları,**
- **Hamitoğulları.**

Haçlı Seferleri

Haçlıların Papa öncülüğünde birleşerek İslam dünyasına karşı yapmış olduğu seferlere **Haçlı Seferleri** denir. Bizans Türkleri Anadolu'dan atmak için Papa'dan yardım istedi. **Papa 2.Urban** öncülüğünde seferler başladı. Toplamda sekiz kez seferler yapılmıştır.

Bu seferlere katılan askerler üzerlerinde haç işareti taşıdıkları için Haçlılar olarak anılmışlardır.

Haçlı Seferlerinin Nedenleri

- Hristiyanlığın yayılmak istenmesi. **(Dini)**
- Doğu'nun zenginliklerine ulaşma isteği. **(Ekonomik)**
- Türkleri Anadolu'dan atmak. **(Siyasi)**
- Kudüs'ü Müslümanlar geri almak **(Dini-Siyasi)**
- Seferlere katılan askerlerin cennete gideceğini düşünmesi. **(Dini)**
- Seferlere katılan askerlerin macera arayışı. **(Siyasi)**
- Yeni topraklar ele geçirme isteği. **(Siyasi)**
- İpek ve Baharat yollarının ele geçirme isteği. **(Ekonomik)**

1.Haçlı Seferi: Haçlılar kalabalık bir ordu ile Anadolu Selçuklulara saldırmıştır. Selçuklular başkentlerini İznik'ten Konya'ya taşımıştır. Bu sefer ile Kudüs kaybedildi. Antakya, Urfa, Şam'ı Müslümanlar kaybetti.

2.Haçlı Seferi: Urfa'nın Müslümanlar tarafından geri alınması nedeniyle yapılmıştır. Haçlılar başarısız olmuştur.

3.Haçlı Seferi: Kudüs'ün Selahaddin Eyyubi tarafından geri alınması üzerine sefer başlamıştır. Haçlılar başarısız olmuştur.

4.Haçlı Seferi: Kudüs'ü geri almak isteyen Haçlılar tekrardan sefere başlamıştır. Bu sefer amacından şaşmıştır. Kudüs yerine Bizans işgal edildi.

Bu seferler dışında 4 Haçlı seferi daha düzenlendi. Fakat bu seferler Anadolu'ya yapılmadı ve başarısız oldu.

Haçlı Seferleri Sonuçları

- Kilise ve din adamlarına olan güven azaldı. **(Dini)**
- Türklerin Anadolu üzerinde ilerleyişi bir süre durdu. **(Siyasi)**
- Barut, kağıt, pusula, matbaa Avrupa'ya taşındı. **(Teknik)**
- Akdeniz limanları önem kazandı. **(Ekonomik)**
- Avrupa'da Derebeylik rejimi zayıfladı, Merkezi krallıklar güçlendi. **(Siyasi)**

Anadolu Selçukluları ve Beyliklerin Anadolu'ya Katkıları

Anadolu Selçuklu Devleti ve Beylikler Anadolu'nun Türkleşmesinde önemli görevler üstlenmişlerdir. Anadolu imar ve iskan edilmiştir. Anadolu'da birçok eser inşa etmişlerdir. Anadolu'da **medrese, bedesten, cami, imaret, köprü, han, hamam, çeşme, darüşşifa** gibi eserler inşa etmişlerdir.

Bedesten=Çarşı,

Darüşşifa=Hastane.

Medrese=Okul.

İmaret=Aş Evi.

Ayrıca Anadolu'da İslamiyet hızla yayıldı. Yeni fethedilen yerlere Türkçe isimler verdiler ve Türkleştirdiler. Moğol baskısından kaçarak Anadolu'ya gelen şeyh ve dervişler Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması sürecinde önemli roller üstlendiler. **(Mevlâna Celâleddin-i Rumi, Hacı Bektaş-ı Veli, Yunus Emre, Ahi Evran)**

Medeniyete Yön Veren Yollar

İlk ve Orta Çağ'da İpek ve Baharat yolları ülkeler arasında ticarete önemli olmuştur. Bütün devletler bu yolları ele geçirmek için uğraşmıştır. Bu yollara sahip olan ülkeler zenginleşmiştir. Ticaret yollarında güvenliğini sağlamak ve ticaret yapanların ihtiyaçlarını gidermek için **Kervansaraylar** inşa edilmiştir.

Kervansaraylar özellikle Anadolu Selçuklu Devletinde artmıştır. Selçuklular ticaret yapan tüccarların mallarını güvence altına almış ilk kez sigortacılık faaliyetlerini başlatmıştır.

